

Verslag bijeenkomst Landelijke Raad voor Recreatie & Toerisme

Datum: 6 juni 2025
Locatie: Academiegebouw Universiteit Utrecht
Aanwezig: G. Dijks, C. Jansen (gastheer), J. de Koe, W. Kulik, W. Meeuwissen,
Y. Nassar, R. Rijpkema (vz), J. van der Sterren en M. Vuik
Verhinderd: P. Drenth, J. Joon, I. van Luijken en J. Majoor
Bureau LR: A. van Eekelen en A. Gerards
Agenda lid: G. Zeeman

1. Opening en vaststelling agenda

De voorzitter opent deze vergadering van de Landelijke Raad voor Recreatie & Toerisme (LRRT). Er zijn geen aanvullingen op de agenda. Er volgt een uitleg over het Academiegebouw door de gastheer.

We hebben de vraag gekregen om de vergadering online bij te wonen. Eerder zijn hierover afspraken gemaakt dat de LRRT vergaderingen alleen fysiek plaatsvinden. Vanuit motivatie dat het goed is elkaar te zien, blijft het fysiek. Online deelname is niet mogelijk.

Het kabinet is deze week gevallen. We komen daar onder agendapunt 6 op terug.

2. Vaststellen definitief raadsverslag

2a. Raadverslag 11 april 2025

De leden wordt gevraagd om het verslag van 11 april 2025 goed te keuren en in te stemmen met de publicatie van het verslag op de website van de LRRT (lrrt.nl). EZ verzoekt om aanpassing bij de mededeling over Ruimte, IPO heeft een aanvulling bij agendapunt 9, Brede Welvaart om te kijken naar monitoring in relatie tot Toerisme en Recreatie.

Correcties worden aan de betreffende leden ter goedkeuring voorgelegd. Alle leden ontvangen het definitieve verslag deze zomer via Sharepoint en na goedkeuring wordt het verslag op lrrt.nl geplaatst.

2b. Raadverslag 29 november 2024

Het verslag van 29 november 2024 is op 14 februari besproken en goedgekeurd. Het verslag had teveel details voor publicatie op de website. De raad wordt om instemming gevraagd met een aangepast verslag voor publicatie op lrrt.nl. NBTC vraagt om een kleine aanpassing m.b.t. vermelding van de NBTC-afvaardiging in de LRRT in de overgangsfase naar de nieuwe Algemeen directeur. De correctie wordt doorgevoerd en daarmee is het verslag akkoord. Alle leden ontvangen deze zomer het definitieve verslag

via Sharepoint en het wordt op lrrt.nl geplaatst.

Verslag van de vergadering van 14 februari staat op de website. Website is vernieuwd.

Actielijst wordt afgevinkt en akkoord verklaard.

Voorzitter geeft nogmaals aan dat we vragen binnenkrijgen over het delen van LRRT-stukken. De leden zijn zelf verantwoordelijk om stukken te delen. Bureau deelt de stukken alleen met de raad door ze op Sharepoint te plaatsen. We gaan er vanuit dat dit bij iedereen inmiddels werkt. De leden kunnen de documenten vanaf Sharepoint eenvoudig delen met betrokkenen. Doe dit ook, daarmee zorgen we ook voor verbinding met betrokkenen.

In 2025 valt de Toerisme Top tegelijk met de horecabeurs Gastvrij Rotterdam. In 2026 wordt de Toerisme Top een week later georganiseerd en vindt deze plaats op maandag 28 september 2026.

3. Update benoeming voorzitter Geerte Udo

Alle leden en hun organisaties worden bedankt voor het delen van het nieuws over de benoeming van Geerte. We hebben mooie berichten langs zien komen, zowel vanuit de leden persoonlijk als vanuit de partners. We hebben positieve reacties over de benoeming van Geerte Udo ontvangen en zien uit naar de kennismaking met de raadsleden en het bureau. We werken aan een onboarding-programma voor de voorzitter. Geerte wil kennismaken met alle leden van de raad, zij maakt hierover zelf afspraken met de leden. Documenten worden binnenkort met de nieuwe voorzitter gedeeld. Ze start per 1 augustus.

4. Rol en positie van de raad

Voorzitter benoemt dat de LRRT geen lobbyraad is. Zoals we hier om de tafel zitten dienen we het algemeen belang en geen individueel belang. Goed om dat voor ogen te blijven houden.

Leden hebben het verzoek een aantal aanpassingen te doen. In het bijzonder vertellen wat we wel doen en niet als eerste wat we niet doen. Het stuk wordt aangepast en opnieuw aan de leden verzonden.

5. Ingekomen stukken

Er zijn geen ingekomen stukken.

6. Mededeling

Rijksoverheid

- Input vanuit LRRT aan MEZ voor Toerisme Top in Zuid-Afrika, sept 2025 (EZ)

Tijdens de LRRT is er online met Renske Klunder (EZ) stil gestaan bij de inzet vanuit NL richting internationale organisaties m.b.t. toerisme en de betrokkenheid van de raad daarbij. Er is afgesproken dat de raad een nationale focus heeft, veel partijen hebben ook via hun eigen internationale branches al internationale contacten (vooral binnen de EU).

Waar nodig zullen EZ en NBTC de raad incidenteel betrekken. Verder wordt er gekeken naar mogelijkheid m.b.t. kennisverspreiding vanuit NBTC/EZ voor een compacte nieuwsupdate m.b.t. internationaal.

Daarnaast is kort de nieuw te ontwikkelen Europese toerisme strategie genoemd. De nieuwe Commissaris is voornemens om die begin 2026 te lanceren. Op dit moment loopt de consultatie hiervoor. Dit is een goede mogelijkheid voor stakeholders om hier input op te leveren. NBTC levert hier namens Nederland input voor (in lijn met Perspectief 2030). Meer informatie hierover is te vinden via [Help Shape the EU's 2026 Sustainable Tourism Strategy | EU Tourism Platform](#)

Verder deelt EZ nog graag het rapport van het project Sustainable Tourism EU (shaping tourism for tomorrow). Dit project heeft een compilatie van 50 best practices opgeleverd, met uitstekende oplossingen van EU-landen om enkele van de meest urgente uitdagingen op het gebied van duurzaamheid en veerkracht in de sector aan te pakken. Het varieert van toepassing nieuwe technologieën, klimaat adaptatie tot toegankelijkheid.

Het rapport is hier te vinden in het engels [D2.2 Report on the identification of Key Challenges & Best Practices \(4\).pdf](#) en er is ook een Nederlandse presentatie [Dutch Sustainable EU Tourism Presentation D2.3 NL.pdf](#)

- Reflectie op gesprek MEZ, 15 mei 2025

De raad kijkt terug op een vruchtbare sessie. Het was een goed gesprek met de minister. MEZ is goed geïnformeerd. Met de minister is een afspraak gemaakt dat er twee keer per jaar een gesprek (werksessie) plaatsvindt tussen de LRRT en MEZ. Het moet een soort van vanzelfsprekend worden dat MEZ en LRRT elkaar informeren. De nieuwe bewindspersoon wordt deze dagen bekend gemaakt. Er is een verslag gemaakt van het gesprek. Verslag is akkoord en is een intern verslag voor de leden van de LRRT.

- Update commissiedebat Tweede Kamer T&R, 27 mei 2025

Naar aanleiding van het TK debat volgt in de LRRT een gesprek over gezamenlijke afstemming over ieders lobby activiteiten. Een voorstel is om vanuit LRRT een gezamenlijke brief voor het verkiezingsprogramma naar de commissies te sturen over het belang van Recreatie en Toerisme. Gezien de afspraak dat LRRT geen lobbyraad is, wordt besproken dat dit wellicht meer een actie voor Gastvrij Nederland is.

NBTC is bezig met media offensief over het belang van T&R en zal daarin, waar relevant, LRRT noemen.

NBTC merkt op dat er zeer beperkte belangstelling was voor de publieke tribune vanuit de toeristische organisaties. Blijf in de sector uitstralen dat we elkaar zien en spreken en dat we een breder belang dienen.

Landelijke bijeenkomsten

- Dag van de Ruimtelijke Ordening 26 mei 2025

Vertegenwoordiger van het bureau LRRT was aanwezig tijdens deze dag. Het was een groot congres, georganiseerd door VRO. Vrijwel alles (wonen, energie, defensie, maar ook recreatie) vraagt om extra ruimte. En die ruimte is niet. Het gaf inzicht in waar het Rijk, maar ook provincies en gemeenten, nu staan. Een paar inzichten die we hebben meegenomen:

Het tijdperk van win-win lijkt voorbij; diverse beleidsmakers (ministers, staatssecretarissen, gedeputeerden, wethouders) spraken stuk voor stuk over het moeten maken van lastige keuzes.

Onze tolerantie voor ongemak moet toenemen. We kunnen niet langer rekening houden met ieders belang.

Combineren is de sleutel: waar we functies kunnen combineren, moeten we dat doen. Dit gebeurt al op grote schaal en biedt een enorme kans voor onze sector. Functies scheiden kan niet meer (MVRO).

- Toerisme Top op 22 september 2025

NBTC dankt de leden voor al de gegeven input, met name het aandragen van ondernemers voor de Toerisme Top. NBTC geeft een kort inkijkje in het programma voor 22 september. Er is ruimte (enkele minuten) in het plenaire programma voor de nieuwe voorzitter van de LRRT. Outline van de focus in haar bijdrage wordt afgestemd met Geerte en rondgestuurd aan de leden van de raad. Een van de keynote sprekers is Ilke Oner (neuropsycholoog) over hoe verleiding gaat in het brein.

Eerste week juli worden de registratiemogelijkheden voor de Toerisme Top verzonden.

7. Update inhoudelijke agenda en toelichting

De werkgroep wordt getrokken door een lid van de raad. Andere leden van de werkgroep kunnen raadsleden zijn en ook niet-raadsleden kunnen deel uitmaken van een werkgroep.

- Ruimte voor Recreatie & Toerisme (EZ)

Eerste bijeenkomst van de werkgroep was op 11 april, de volgende bijeenkomst staat gepland voor 13 juni. EZ geeft een procesupdate. Er zit veel energie in de werkgroep.

Werkgroep heeft twee opgaven gedefinieerd:

1. het inzichtelijk maken van de (ruimtelijke) ontwikkelopgave en (inspirerende

voorbeelden van) ruimtelijke meekoppel-mogelijkheden van R&T.

Stand van zaken:

Er wordt voortgebouwd op een actie die vorig jaar al was gestart vanuit het programma Nederland Overal Aantrekkelijk (NOA) van het NBTC. De input die daar is opgehaald vormt de basis en het bureau dat dit begeleidde ondersteunt de werkgroep op dit moment bij het opstellen van het beeld- en ontwikkelplan R&T.

De verwachting is dat dit plan na de zomer opgeleverd kan worden. Een mooie bewijslast en mogelijk kunnen we dit ook op de Toerisme Top tonen.

2. integratie van die opgave binnen de huidige en toekomstige landelijke en regionale beleidskaders.

Stand van zaken:

EZ is een offertetraject gestart om een bureau in de arm te nemen die ons ondersteunt bij het uitwerken van deze opgave.

Opdrachtschrijving:

Er is behoefte aan inzicht in wat er nodig is om de integratie van of koppelkansen van R&T binnen de landelijke en regionale beleidskaders te realiseren en te bestendigen. Daarbij is het van belang om niet alleen de benodigde stappen te identificeren en waar implementatie (de meeste) impact maakt (fase 1), maar ook om bouwstenen/voorbeeldteksten, normen en standaarden te leveren om deze daadwerkelijk te implementeren (fase 2).

- Bereikbaarheid (Procesupdate CELTH)

Er hebben gesprekken plaatsgevonden met de afdeling duurzame mobiliteit I&W en BUas onderzoekers. Ook met de Club van Elf is hierover contact. Doel is kijken wat er al plaatsvindt. ANWB haakt ook aan. Uiteindelijk leidt het tot een actieprogramma.

Dataverzameling, governance en samenwerking met I&W zijn de doelen.

EZ neemt contact op met I&W over mogelijke aansluiting bij de LRRT. CELTH neemt contact op met VNG over mogelijke aansluiting.

- Aanbodontwikkeling en optimalisatie (IPO)

Het PvA van IPO is recent nagezonden aan de leden. IPO geeft een toelichting. Er worden twee formats ingevuld; routenetwerken (al bestaande actie) en vakantieparken volgt (ivm recent aangekondigde maatregel permanente bewoning). IPO geeft aan dat er veel vragen leven. Wat houdt stand en wat niet?

- Verlagen regeldruk (Procesupdate KHN)

De werkgroep is op 15 mei bij elkaar gekomen, is voortvarend aan de slag, positieve inzet, er zijn andere partijen aan boord en er is uitzicht op concrete oplevering van een plan. Er is een format gemaakt dat ook breder gedeeld kan worden en waarin mensen

zelf oplossing kunnen voorstellen. Planning is aangepast; deadline gaat naar voren i.v.m. aansluiting tweede tranche, november is te laat. In september wordt het rapport opgeleverd. KHN ziet graag dat hier aandacht voor is op de Toerisme Top.

Er zitten twee onderdelen in het rapport: een generiek en een branche specifiek. KHN ziet graag dat VNG actief betrokken is bij deze werkgroep. VNG is agendalid.

- Brede Welvaart

VNG heeft i.v.m. afwezigheid de procesupdate schriftelijk aangeleverd. In de afgelopen maanden zijn gesprekken gevoerd voor verdieping op de centrale thema's. Allereerst het instandhouden en door ontwikkelen van lokale voorzieningen en ten tweede regionale visie op Recreatie & Toerisme. Er zijn gesprekken geweest met CELTH om te linken naar actueel onderzoek. Hier wordt nu vervolg aan gegeven. Daarnaast zijn gesprekken gevoerd binnen VNG om opgaven te koppelen aan beleidsterreinen. Die notitie is het vertrekpunt voor vervolgacties na de zomer.

- Toekomstbestendige arbeidsmarkt (Procesupdate Gastvrij NL)

Thema wordt mogelijk breder getrokken, in augustus is hier meer duidelijkheid over. Voorzitter heeft hierover binnenkort een gesprek met Hospitality Pact (incl. KHN, HISWA en ANVR). CELTH is hier ook bij aangesloten. 17 juni vindt er een meeting plaats. KHN geeft aan eea klein te houden, zitten kritische punten in.

- Innovatie & digitale transformatie en Duurzaamheid (Procesupdate NBTC)

Team NBTC is bezig met de kalender (overzicht initiatieven). Dit loopt op schema. Oplevering is in juli.

Tijdens het gesprek met MEZ en in het TK debat is het onderwerp digitale transformatie en met name AI nadrukkelijk aan de orde gekomen.

EZ geeft aan als er iets concreet nodig is en de partners van de werkgroep ondanks eigen bijdragen nog een beperkte financiële behoefte hebben, dan kan de werkgroep hierover contact hebben met EZ om te kijken welke mogelijkheden er zijn. Als voorbeeld is genoemd dat als er bijvoorbeeld een extern communicatiemiddel bekostigd moet worden.

8. Volgende vergaderingen data en locaties

- Eerst volgende vergadering is op 12 september. Gastheer is Natuurmonumenten
- Op 22 september zien we elkaar voor de Toerisme Top in Bussum
- De vergadering op 14 november vindt plaat in het nieuwe pand van KHN in Woerden.

9. Rondvraag en update vanuit het bureau

Korte update vanuit het bureau. Bij de vorige vergadering hebben we afgesproken om bij iedere vergadering een update vanuit het bureau te geven. Er wordt aan de website lrrt.nl gewerkt, werkgroepen worden gefaciliteerd en om input verzocht en onboarding nieuwe voorzitter wordt opgestart.

10. Sluiting

Dit was de laatste vergadering onder voorzitterschap van Riemer Rijpkema. Leden danken de vicevoorzitter voor zijn inspanningen voor de raad in het afgelopen half jaar.

De raad is in de gastvrije handen van Utrecht marketing voor een Domplein Highlights Tour.